

Caracterul diplomatic pe care îl aveau agențiile de la București și Belgrad definește relațiile dintre România și Serbia, ca relații de esența celor dintre statele suverane. Procedura de acreditare a agenților în februarie-martie 1863, a fost și ea corespunzătoare situației unui agent diplomatic trimis pe lângă un șef de stat. Atât T. Callimaki cât și C. Magazinovici au fost investiți de șefii statelor cărora aparțineau și au remis scrisorile de acreditare la același nivel, fiind primiți în audiențe speciale în acest scop. Ulterior, agenții au avut contacte nemijlocite cu șefii de stat. Cele arătate reflectă drumul ascendent al celor două state pe planul relațiilor externe și integrarea lor treptată în sistemul european de relații internaționale.

Activitatea agențiilor. Agențiile de la București și Belgrad au desfășurat o activitate amplă, axată pe atribuțiile diplomatice care le reveneau în îndeplinirea sarcinii principale: stringerea continuă a legăturilor româno-sârbe.

Agentele au avut, printre atribuțiile principale, pe aceea de a se informa și a defini poziția marilor puteri față de politica externă promovată de guvernele statelor cărora aparțineau. T. Callimaki comunica, în acest sens, Cabinetului domnesc cu privire la poziția Franței: « L'on compte beaucoup sur nous en France. On y parait persuadé que la Serbie se guide d'après notre politique ». El a subliniat și raporturile sale strânse cu reprezentantul Franței¹. Italia, aprecia agentul român, susținea de asemenea atât România cât și Serbia². Relațiile cu Rusia și Prusia erau considerate bune, iar cele cu Anglia și Austria rezervate³. T. Callimaki menționa rolul negativ al politicii Austriei în sud-estul Europei⁴.

Pentru a putea lupta mai eficace împotriva dușmanilor comuni din acel timp — Turcia și Austria — se contura necesitatea unei alianțe a statelor din Balcani: « La consolidation intérieure peut être effectuée par les Roumains seuls — se sublinia într-un articol al presei sârbe, exprimând politica guvernului — mais, quant à la consolidation en dehors, elle n'est possible que par l'union fraternelle avec ses voisins qui lui portent des sympathies. Puisse cette maxime, a l'instar de l'étoile populaire, conduire toujours les Roumains, les Grecs et les Serbes »⁵.

Un astfel de acord nu a fost atunci înfăptuit, dar legăturile între România și Serbia — neconsemnate încă într-un tratat de alianță și ajutor reciproc — au fost atât de puternice, încât agentul român la Belgrad putea afirma cu convingere: « Je pense qu'en cas de légitime défense, le concours de la Serbie nous est assuré... »⁶.

Agentele de la București și Belgrad au contribuit la afirmarea dreptului României și Serbiei de a încheia convenții internaționale, atât bilaterale cât

¹ Vezi T. Callimaki către Cabinetul domnesc, Belgrad, 21 septembrie/3 octombrie 1863. Bibl. Academiei R.P.R., secția msse, Arhiva Cuza, vol. nr. XIX, f. 401^r—401^v.

² Vezi T. Callimaki către domnitor, Belgrad, 31 octombrie/12 noiembrie 1863, MAE, vol. nr. 278, f. 20^r—23^v; Agenția Principatelor Unite la Belgrad către Cabinetul domnesc, 21 decembrie 1864, Bibl. Academiei R.P.R., secția msse, Arhiva Cuza, vol. nr. XIV, f. 521^r.

³ Vezi Agenția Principatelor Unite la Belgrad către Cabinetul domnesc, 19 noiembrie 1863, în « Agenția... » anexa nr. 13, p. 13; T. Callimaki către domnitor, 17/29 decembrie 1863, MAE, vol. nr. 278, f. 25^r—26^r.

⁴ Vezi Agenția Principatelor Unite la Belgrad către domnitor, 19 martie 1864, în « Agenția... », anexa nr. 19, p. 37—38.

⁵ Vezi Agenția Principatelor Unite la Belgrad către Cabinetul domnesc, 27 iulie 1864, loc. cit., anexa nr. 24, p. 43—44.

⁶ Vezi MAE, vol. nr. 278, f. 28^r.